

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO IN OKOLJE

DIREKTORAT ZA GOZDARSTVO,
LOVSTVO IN RIBIŠTVO

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 478 91 44
F: 01 436 20 48
E: gp.mko@gov.si
www.mko.gov.si

LZS
ZGS
ERICo

Številka: 007-536/2012
EVA 2012-2330-0180
Datum: 29. 1. 2013

Zadeva: Povzetek vseh predlogov za spremembo in dopolnitev Uredbe o določitvi divjadi in lovnih dob

na Ministrstvo za kmetijstvo in okolje (v nadaljevanju: Ministrstvo) smo prejeli predloge za spremembo in dopolnitev Uredbe o določitvi divjadi in lovnih dob, in sicer so nam jih poslali **Lovska zveza Slovenije**, **Zavod za gozdove Slovenije** in **ERICo d.o.o.** Predlogi so razporejeni na štiri sklope, in sicer:

1. predlogi za spremembe trenutno veljavnih lovnih dob,
2. predlogi za uvrstitev nekaterih vrst prostoživečih živali med divjad,
3. predlogi uvrstitve (ne)gojenih vrst divjadi, ki so že predmet uredbe in
4. predlogi za spremembe določil glede uporabe pasti

Za mnenje, glede sprememb nekaterih lovnih dob in pa uvrstitve nekaterih vrst prostoživečih živali med divjad, smo zaprosili tudi **Sektor za ohranjanje narave (SON)** na Ministrstvu. Mnenje SON je vključeno v posamezne sklope. Na koncu vsakega predloga v posameznem sklopu je podano tudi mnenje **Direktorata za gozdarstvo, lovstvo in ribištvo (DGLR)**. O končnem predlogu se bo razpravljalo na uskladitvenem sestanku (US).

1. PREDLOGI ZA SPREMEMBE TRENUTNO VELJAVNIH LOVNIH DOB

DIVJAD	LOVNA DOBA	PREDLOG LOVNE DOBE		
		LZS	ZGS	ERICo
navadni jelen - jelen	od 16. 8. do 31. 12.	od 16. 8. do 15. 1.	/	/
divji prašič – merjasec	od 1. 4. do 31. 1.	od 1. 1. do 31. 12.	/	od 1. 1. do 31. 12.
pižmovka	od 1. 8. do 31. 3.	od 1. 1. do 31. 12.	od 1. 1. do 31. 12.	od 1. 1. do 31. 12.
siva vrana	od 10. 8. do 28. 2.	od 1. 8. do 28. 2.	od 1. 7. do 28./29. 2.	od 1. 8. do 28. 2.
šoja	od 20. 8. do 28. 2.	od 1. 8. do 28. 2.	od 1. 7. do 28./29. 2.	od 1. 8. do 28. 2.
sraka	od 1. 8. do 28. 2.	od 1. 8. do 28. 2.	od 1. 7. do 28./29. 2.	od 1. 8. do 28. 2.
raca mlakarica	od 1. 9. do 15. 1.	od 1. 9. do 15. 2.	/	/
muflon – oven	od 1. 8. do 28. 2.	od 1. 1. do 31. 12.	/	/
lisica	od 1. 7. do 15. 3.	/	od 1. 6. do 28./29. 2.	/
fazan	od 1. 9. do 15. 1.	/	od 1. 9. do 28./29. 2.	/

a) **Navadni jelen – jelen (lovna doba od 16. 8. do 31. 12.)**

Predlog nove lovne dobe od 16. 8. do 15. 1.

Razlogi za podaljšanje: Pogosto so zaradi nerealizacije odstrela v nekaterih lovskoupravljaljskih območjih potrebna izredna dovoljenja za odstrel jelenjadi izven lovne dobe. Glede na biologijo vrste odstrel samcev v prvi polovici januarja ni sporen. V tem obdobju se ta vrsta ne pari, ker gre za samce ni etične spornosti zaradi visoke brejosti ali vzreje mladičev, zaradi izrazite razlike med spoloma ni možnosti zamenjav. Seveda bi bil lov strogo podvržen določilom Zakona o divjadi in lovstvu (snežne razmere).

Predlog je podala le LZS zato se bo o njem razpravljalo na US. Ministrstvo je podaljševalo lovne dobe za teleta obeh spolov ter za junice in lanščake, ni pa bila praksa podaljševati lovno dobo za jelene. Bilo bi pa za razmisliti, če bi podaljšali lovno dobo za damjake kot alohotne živalske vrste.

b) **Divji prašič – merjasec (lovna doba od 1. 4. do 31. 1.)**

Predlog nove lovne dobe od 1. 1. do 31. 12.

Razlogi za podaljšanje: Glede na dejstvo, da za samo biologijo vrste odstrel samcev v obdobju 1. 2. do 31. 3. ni sporen. V tem obdobju se ta vrsta ne pari, ker gre za samce ni etične spornosti zaradi visoke brejosti ali poleganja mladičev. Seveda bi bil lov strogo podvržen določilom Zakona o divjadi in lovstvu (snežne razmere).

Predlog nove lovne dobe od 1. 1. do 31. 12.

Kratka obrazložitev: Za divjega prašiča je značilna izjemna rast številčnosti in prostorske razširjenosti, zaradi česar je smiselno omogočanje čim bolj sproščene poseganja v populacijo te vrste, seveda na etično sprejemljiv način. Čeprav je trenutno lovopust na merjasca relativno kratek, pa vendarle v obdobju 1. 2. – 31. 3. onemogoča poseganje v to starostno kategorijo, za kar ni nobenih bioloških vzrokov (takrat ni časa paritve, merjasec ne sodeluje aktivno pri vzgoji mladičev). Dejstvo je tudi, da načrti odvzema merjascev v večini LUO in v večini let niso realizirani, zato bi podaljšanje lovne dobe omogočalo lažje doseganje realizacije tudi v tej starostni kategoriji. S podaljšanjem lovne dobe na merjasca (praktično edine kategorije divjih prašičev, kjer je tovrstna sprememba možna glede na biologijo vrste in trenutno veljavne lovne dobe) bi vsi udeleženci v postopku upravljanja s populacijami imeli argument za nekoliko lažjo komunikacijo z lastniki zemljišč. Ta sprememba bi povečala tudi kakovost lova (možnost celoletnega lova na merjasca in nestresno izvajanje odstrela enoletnih živali moškega spola prek celega leta, tj. tudi v sedaj veljavnem lovopustu za merjasca).

Menimo, da bi bila celoletna lovna doba za merjasca smiselna, saj ne obstajajo biološki vzroki za lovopust, ob milih zimah (so vedno bolj pogoste) pa bi imeli upravljavci še en vzvod za preprečevanje morebitnih škod na kmetijskih površinah. S celoletno lovno dobo se bi merjasec pridružil ozimcem in lanščakom obeh spolov, ki se lahko prav tako lovijo celo leto (odpade razlog vznemirjanja divjadi, če se pa že sedaj lahko izvaja lov na mlajše kategorije divjih prašičev skozi celo leto).

c) **Pižmovka (lovna doba od 1. 8. do 31. 3.)**

Predlog nove lovne dobe od 1. 1. do 31. 12.

Glede na dejstvo, da je biologija in življenjski prostor te alohtone vrste zelo podoben nutriji bi bilo smiselno poenotiti režim upravljanja z njo

Predlog nove lovne dobe od 1. 1. do 31. 12.

Utemeljitev: Ekologija vrste in življenjski prostor sta primerljiva z nutrijo. Obe sta tudi tujerodni vrsti, pižmovka je Evropo in tudi Slovenijo pričela poseljevati sredi 30.-tih let prejšnjega stoletja, ko je bila s pomočjo človeka priseljena iz S. Amerike. Predlagamo torej poenotenje lovnih dob.

Predlog nove lovne dobe od 1. 1. do 31. 12.

Kratka obrazložitev: Gre za neavtohtono vrsto, ki v slovensko naravo ne sodi. Čeprav večjih negativnih vplivov na okolje nima in ni invazivna vrsta, bi bilo smiselno poenotiti režim upravljanja s pižmovko in z njo primerljivo nutrijo (*Myocaster coypus*).

Vse tri organizacije so predlagale, da za pižmovko ni lovopusta, s čimer se strinja tudi DGLR.

d) **Siva vrana (lovna doba od 10. 8. do 28. 2.), šoja (lovna doba od 20. 8. do 28. 2.) in sraka (lovna doba od 1. 8. do 28. 2.)**

Predlog nove lovne dobe za vse tri vrste od 1. 8. do 28. 2.

Smiselno bi bilo poenotiti lovno dobo za vse tri vrste.

Predlog nove lovne dobe za vse tri vrste od 1. 7. do 28./29. 2.

Utemeljitev: Sedanja ureditev je neprimerna, saj ločuje tri vrste ptic s podobno ekologijo in pomenom za lovske organizacije z nerazumljivimi različnimi pričetki lovnih dob. Predlagano spremembo utemeljujemo tudi z izjemno visoko številčnostjo sive vrane in posledično njenim negativnim vplivom na kmetijske kulture, nepremičnine in živalstvo. Izpostaviti je potrebno predvsem škode na vzniku žit ter koroze, prav tako pa na ostalih posevkih, sadnem drevju in povrtninah (zelju, jagodah, ...). Vse bolj se kaže tudi plenilski vpliv na nekatere prostoživeče živalske vrste, predvsem ptice pevke in malo poljsko divjad. Menimo da je potrebno obdobje, ko se sme izvajati lov temu primerno podaljšati in s tem poskušati zgoraj navedene probleme vsaj omiliti. Glede na vire (http://www.ptice.si/index.php?option=com_wines&Itemid=45, spletna stran DOPPS, 2012; Edvard Krašna, Naše ptice, Ljubljana 2011; Iztok Geister, Ornitološki atlas Slovenije, Ljubljana 1995), ki opredeljujejo gnezdilno sezono med marcem in majem, ob upoštevanju časa valjenja in izlet mladičev iz gnezd, smatramo, da je s predlogom nove lovne dobe popolnoma omogočeno normalno razmnoževalno obdobje in izlet mladičev. Iz tega naslova podaljšanje lovne dobe torej ne more biti sporno.

Predlog nove lovne dobe za vse tri vrste od 1. 8. do 28. 2.

Alternativa: poenotenje lovne dobe za vse tri vrste, in sicer od 15. 8. do 28. 2.

Kratka obrazložitev: Vse tri vrste iz družine vranov se v lovstvu in lovskoupravljalavskem načrtovanju zaradi sorodnosti in podobne ekologije skozi celotno zgodovino obravnavajo kot enotna skupina. Zaradi tega, a tudi dejstva, da se trenutno izmed vseh vrst divjadi (tudi tistih, za katere je sezonska variabilnost bioloških procesov bistveno bolj poznana!) samo za dva predstavnika vranov lovna doba nanju prične na dekadna datuma (siva vrana – 10. 8.; šoja – 20. 8.), je smiselno poenotenje lovne dobe nanje. Trenutno stanje namreč med vsemi deležniki v upravljalavskem procesu spodbuja posmeh, posledično pa tudi zmanjšuje zaupanje do vseh strokovnih služb, saj ni resnih bioloških vzrokov za tako precizno razmejitev med vrstami.

Pri določitvi sedanjih lovnih dob se je izhajalo iz 7. člena Direktive o pticah, z njim povezane sodne prakse Sodišča EU v Luksemburgu in priporočil Evropske Komisije za izvajanje teh določil. Direktiva določa:

Države članice zagotovijo zlasti, da se vrste, za katere se uporablja zakonodaja o lovu, ne lovijo v času vzreje mladičev ali med različnimi fazami razmnoževanja. Če gre za selitvene vrste zagotovijo zlasti, da se vrste, za katere se uporabljajo predpisi o lovu, ne lovijo v času razmnoževanja ali v času vrnitve na gnezditvena območja.

Sodna praksa in priporočila Evropske Komisije, ki izhajajo iz te sodne prakse pa podrobneje določajo stadije gnezditve in stadije vrnitve na gnezditvena območja (povratne selitve) za vse lovne vrste ptic. Treba je izpostaviti, da so bila ta priporočila sprejeta tudi s strani FACE. Podatke o obdobjih razmnoževanja in povratne selitve je treba za vse lovne vrste posredovati tudi Evropski Komisiji, kakor tudi vsako spremembo nacionalne zakonodaje s katero se izvaja Evropski pravni red. Ob določitvi lovnih dob za lovne vrste ptic v Sloveniji se je leta 2004 upoštevalo relevantne razpoložljive podatke (objavljene oz. javno dostopne) ter podatke o obdobjih razmnoževanja in povratne selitve za te vrste v sosednjih državah.

Preliminarno zato ocenjujemo, da bi predlog LZS in ERICO d.o.o. lahko bil sprejemljiv za nadaljnjo obravnavo.

DGLR meni, da se lovna doba za vse tri vrste poenoti, in sicer od 1. 8. do 28. 2..

e) **Raca mlakarica (lovna doba od 1. 9. do 15. 1.)**

Predlog nove lovne dobe **od 1. 9. do 15. 2.**

Razlogi za podaljšanje: V obdobju neugodnih vremenskih razmer je lahko otežena realizacija načrta odstrela rase mlakarice. V obdobju od 16. 1. do 15. 2. ta vrsta še ne gnezdi. Morebitno povečano vznemirjanje vodotokov v času lova se lahko omili z omejitvijo števila lovnih dni, kar je že tako redna praksa pri izvajanju lova na rase mlakarice.

Predlog je podala le LZS zato se bo njem razpravljalo na US, vendar pa DGLR ne vidi bistvenih vzrokov za podaljšanje lovne dobe.

f) **Muflon – oven (lovna doba od 1. 8. do 28. 2.)**

Predlog nove lovne dobe **od 1. 1. do 31. 12.**

Razlogi za podaljšanje: Glede na dejstvo da za samo biologijo (pri nas alohtone) vrste odstrel samcev v tudi obdobju 1. 3. do 1. 8. ni sporen. V tem obdobju se ta vrsta ne pari, ker gre za samce ni etične spornosti zaradi visoke brejosti ali poleganja mladičev, zaradi izrazite razlike med spoloma ni možnosti zamenjav. Seveda bi bil lov strogo podvržen določilom Zakona o divjadi in lovstvu (snežne razmere).

Predlog je podala le LZS zato se bo o njem razpravljalo na US, vendar pa DGLR podpira celetoletno lovno dobo, saj se z muflonom, kot alohtono živalsko vrsto, upravlja v smislu zmanjšanja populacij.

g) Lisica (lovna doba od 1. 7. do 15. 3.)

Predlog nove lovne dobe **od 1. 6. do 28./29. 2.**

Utemeljitev: Pri lisicah predlagamo zgodnejši pričetek lovne dobe (s 1. junijem), ker so takrat mlade lisice že samostojne, ter hitrejši konec lovne dobe (s koncem februarja), ker so takrat lisice že v močno napredujočem stadiju brejosti in je lov nanje v marcu etično sporen, če ne celo v neskladju z Zakonom o zaščiti živali. Po našem mnenju je sedaj veljavno obdobje, v katerem se sme izvajati lov na to vrsto divjadi nekoliko neustrezno tako iz etičnih razlogov, kot tudi zagotavljanja ustreznega uravnavanja številčnosti populacije z odstrelom, ki se ga da izboljšati z odstrelom mlajših živali, kmalu po doseganju samostojnosti.

Predlog je podal le ZGS zato se bo o njem razpravljalo na US, vendar pa ga DGLR podpira.

h) Fazan (lovna doba od 1. 9. do 15. 1.)

Predlog nove lovne dobe **od 1. 9. do 28./29. 2.**

Utemeljitev: Pri fazanu se vsakoletno srečujemo z vlogami lovskih organizacij za podaljšano lovno dobo, razlogi so v glavnem pri fazanih, ki se izpuščajo iz umetne vzreje v naravno okolje - slaba operjenost v jeseni ob sedanjem pričetku lovne dobe, podaljšana doba vegetacije na poljih (pozno jesenski pridelki) in velika rekreacijska aktivnost ljudi v jesenskem času, kar vse skupaj zmanjšuje varnost in uspešnost lova na to ciljno vrsto. S podaljšanjem lovne dobe ne prizadenemo niti ciljne vrste same, niti drugih prostoživečih živalskih vrst v istem okolju (celo nasprotno – omogočimo tudi hkratni lov nekaterih vrst divjadi, ki so plenilci in imajo znaten vpliv na malo poljsko divjad, kot sta obe vrsti kun in lisica), hkrati pa zagotovimo tudi ugoden gospodarski izplen z lovom teh vrst.

Predlog je podal le ZGS zato se bo o njem razpravljalo na US, vendar pa ga DGLR podpira. Ta predlog je potrebno obravnavati skupaj s predlogom ZGS o uvrstitvi vrste divjadi, ki je že predmet uredbe, in sicer fazan (*Phasianus colchicus* L.) – gojeni, saj je pri gojenem fazanu smiselno podaljševanje lovne dobe zaradi razlogov, ki jih je podal ZGS. Na ta način Ministrstvu ni potrebno vsako leto z odločbo podaljševati lovne dobe za gojene fazane.

2. PREDLOGI ZA UVRSTITEV NEKATERIH VRST PROSTOŽIVEČIH ŽIVALI MED DIVJAD

PREDLOG VRSTE ŽIVALI	PREDLOG LOVNE DOBE		
	LZS	ZGS	ERICO
Golob grivar (<i>Columba palumbus</i> L.)	od 1. 8. do 31. 12.	od 1. 9. do 31. 12.	od 1. 8. do 31. 12.
Sloka ali veliki kljunač (<i>Scolopax rusticola</i> L.)	od 1. 9. do 31. 3.	od 1. 10. do 31. 12.	od 1. 9. do 31. 3.
Kozica (<i>Gallinago gallinago</i>)	od 1. 8. do 31. 12.	/	od 1. 9. do 31. 12.
Kreheljč (<i>Anas crecca</i>)	od 1. 9. do 15. 2.	/	od 1. 9. do 15. 1.
Črna liska (<i>Filica atra</i>)	od 1. 9. do 15. 2.	/	/
Ruševca (<i>Tetrao tetrix</i>)	od 1. 5. do 15. 6.	/	/
Kormoran (<i>Phalacrocorax carbo</i>)	/	?	od 1. 11. do 31. 3.
Šakal (<i>Canis aureus</i> L.)	od 1. 7. do 15. 3.	od 1. 7. do 28./29. 2.	od 1. 7. do 15. 3.

Splošna pripomba

Direktiva o pticah razvršča potencialno lovne vrste v državah članicah EU v dve skupini:

- vrste, ki so lahko lovne v celotni EU (navedene so na Prilogi II/1 Direktive o pticah)
- vrste, ki so lovne samo v posamični državi članici in so zanjo določene v Prilogi II/2

Vrste, ki so navedene na Prilogi II/1 Direktive o pticah, lahko vsaka država članica ob upoštevanju splošnih pravil iz direktive lahko določi za lovne. Vrste, ki so navedene na Prilogi II/2, je država članica ob vstopu v EU zase izpogajala kot lovne vrste in so od takrat lovne. Dodajanje novih vrst (ki jih torej ni na Prilogi II/1) je predmet spremembe Priloge II direktive o pticah. Sprememba te priloge zahteva soglasje Evropskega parlamenta in od sprejetja (razen ob vstopih novih držav članic s spremembo za tisto državo članico) še ni bila predmet sprememb. V spodnjem seznamu zato prodajamo odgovor samo za vrste, ki so na Prilogi II/1, medtem, ko **ruševca** in **kormorana** na tej prilogi ni. Ob tem je treba dodati, da SON ostaja zavezan reševanju problematike ribe – kormorani in delamo na iskanju rešitev v okviru Uredbe o zavarovanih živalskih vrstah.

V Sloveniji je seznam lovnih vrst nespremenjen že vrsto let, zato vas prosimo tudi za pojasnilo o razlogih za dodajanje novih vrst na seznam lovnih vrst. Nadalje vas želimo seznaniti, da Sektor za ohranjanje narave trenutno vodi nekaj zelo zahtevnih in v javnosti zelo odmevnih postopkov sprememb obstoječih zakonskih ureditev (npr. Nature 2000), zato menimo, da spreminjanje Uredbe o zavarovanih živalskih vrstah v prvi polovici leta 2013 ni izvedljivo.

a) Golob grivar (*Columba palumbus* L.)

Predlagana lovna doba **od 1. 8. do 31. 12..**

Vrsta je lovna v vseh državah EU. Letni odstrel (v loviščih lovskih družin in loviščih s posebnim pomenom) pred uveljavitvijo popolnega zavarovanja leta 1993 se je gibal okrog 2.000 živali, kar je za evropsko populacijo ne predstavlja bistvenega posega. Populacija v Sloveniji je stabilna, vedno pogosteje se kmetijci pritožujejo nad škodami po golobu grivarju. Škode na kmetijski površinah, predvsem posevkih, so v Evropi zelo pogoste in v nekaterih državah (VB...) predstavljajo pomemben problem.

Predlagana lovna doba **od 1. 9. do 31. 12.**

Vrsta je v številčnem napredovanju. Grivar je loven v vseh državah EU, razen v Sloveniji. V Sloveniji se je do prepovedi lova nanj (Uredba o zavarovanju ogroženih živalskih vrst, 1993) letno odstrelilo okoli 2.000 osebkov vrste golob grivar, kar je v evropskem merilu neznatna številka.

Predlagana lovna doba **od 1. 8. do 31. 12.**

Kratka obrazložitev: Vrsta velja za tradicionalno evropsko vrsto divjadi, ki je lovna v skoraj vseh državah EU. Vrsta je bila v Sloveniji lovna do leta 1993, letni odstrel pa je takrat znašal okrog 2.000 živali, kar je glede na številčnost vrste in odvzem v Evropi praktično nepomembno število. Zaradi ugodne populacijske dinamike vrste, škod na kmetijskih površinah, zaradi katerih je grivar obravnavan kot konfliktna vrsta (škode po grivarju na kmetijski površinah, predvsem posevkih, so v Evropi zelo pogoste in predstavljajo pomemben in naraščajoč problem), ter tradicionalne zainteresiranosti lovstva za zmeren lov na to vrsto predlagamo, da se grivarja zopet uvrsti med divjad oziroma se ponovno dovoli izvajanje odstrela te vrste. Pri tem poudarjamo, da je vrsta uvrščena na Prilogo II Direktive Sveta o ohranjanju prostoživečih ptic (79/409/EGS), tj. opredeljena je kot vrsta, ki se zaradi populacijskega nivoja, geografske razporeditve in stopnje razmnoževanja v Evropi lahko lovi, seveda skladno z nacionalno zakonodajo. V Evropi je vrsta tudi na seznamu lovnih vrst, ki imajo zelo ugodno stanje ohranjenosti (Navodila za lov v skladu z Direktivo Sveta 79/409EGS o ohranjanju prostoživečih ptic, 2008).

Vrsta je na Prilogi II/1 in za odprtje lova na to vrsto je v letih 2004-2006 delovala delovna skupina MKGP, MOP, ZGS, LZS in DOPPS. Takrat predstavljene argumente je smiselno pregledati v luči današnjega stanja in iz tega potegniti zaključke.

O predlogu se bo razpravljalo na US. Po pregledu dokumentacije na Ministrstvu je ugotovljeno, da je bil zadnji sestanek delovne skupine dne 9. 5. 2006. Predstavnik DOPPS je predlagal ukinitve vseh aktivnosti, ki so povezane z morebitnim širjenjem seznama lovnih vrst ptic. Dogovorjeno je bilo, da se zbere čim več podatkov o stanju vrste ter pripravi poročilo o načinih upravljanja s populacijo v sosednjih primerljivih državah. Na podlagi tega naj bi sledil izbor najprimernejše metodologije monitoringa. Po tem sestanku se delovna skupina ni več sestajala. DOPPS je še vedno mnenja, da se seznam lovnih ptic ne širi. DOPPS še poudarja, da je stanje goloba grivarja v RS ugodno, vendar pa bi se pri lovu lahko odstrelila tudi podobna vrsta goloba, in sicer golob duplar (močno ogrožena vrsta).

b) Sloka ali veliki kljunač (*Scolopax rusticola* L.)

Predlagana lovna doba **od 1. 9. do 31. 3.**

Vrsta je lovna v vseh državah EU (razen Nizozemske, flamskega dela Belgije, Kanarskih otokov in nemške dežele Berlin, Sachsen in Hessen). Letni odstrel (v loviščih lovskih družin in loviščih s posebnim pomenom) pred uveljavitvijo popolnega zavarovanja leta 1993 se je gibal okrog 2.000 živali, kar je za evropsko populacijo ne predstavlja omembe vrednega posega. Podatki iz različnih območij Evrope, kjer lovijo sloko v spomladanskem času kažejo, da so uplenjeni predvsem samci (do 90%), saj samice pri svatbenem letu skoraj niso aktivne, kar pri poligamni vrsti kot je sloka kot prilagoditev na večjo smrtnosti med samci med selitvijo, dodatno

govori v prid majhnemu vplivu lova na to vrsto. Število ulovljenih slok v Evropi (vključno z evropskim delom Rusije) se giblje med 3. in 4. milijoni, torej bi slovenski delež v višini okrog 2.000 ptic zavzemal le kakšnega pol do tri četrtine promila. LZS je pred 3. leti z angažiranjem svojih članic (lovskih družin) začela s sistematičnim spremljanjem te vrste. Lov populaciji sloke ne pomeni grožnje in se je v evropskih deželah ohranil kot tradicionalen način izkoriščanja dela populacije selivske vrste divjadi kot obnovljivega naravnega vira.

Predlagana lovna doba **od 1. 10. do 31. 12.**

Vrsta je stabilna in ni ogrožena. Število gnezdečih osebkov v Sloveniji je neodvisno od eventualnega izvajanja lova. Če primerjamo odstrel Slovenije z odstrelom v celotni Evropi, je bil do leta 1993 (prične veljati zaščita s tedanjo Uredbo) ta minimalen (do največ 2.200 osebkov letno) in ni povzročal nižanja številčnosti vrste, predvsem pa ni ogrožal obstoja vrste. V Evropi je ocenjen odstrel na 3–6 milijonov ptic na leto s tem, da v EU število uplenjenih ptic niha od 3–4 milijonov na leto. Največ jih lovijo v zahodnih in južnih državah EU. V EU je lov na kljunača poleg Slovenije prepovedan zgolj na Nizozemskem, v delu Belgije (Flandrija), v nekaterih nemških zveznih deželah (Berlin, Sachsen in Hessen) in na delu ozemlja Španije (na Kanarskih otokih ter Azorah). O upravljanju v Sloveniji ne moremo govoriti, saj je stanje velikega kljunača osredotočeno zgolj na opažanja in teze ornitologov. Lov je prepovedan od leta 1993. Preden je bil lov prepovedan, se je po podatkih o odstrelu lahko opredelila dinamika številčnosti populacije in razširjenosti vrste v Sloveniji. Uvesti velikega kljunača na seznam lovni vrst je v kontekstu vsega napisanega sprejemljivo z omejitvami, ki morajo biti usmerjene glede na direktive EU, kar pomeni omejiti lov v zimskem času, ko so nizke temperature ter ohranjati habitate - morda tudi opredeliti posebna varstvena območja, kjer lov ne bo dovoljen. Dovoljen bi bil le lov na t.i. jesenskem preletu v obdobju od 1.10. do 31.12. Odstrel bi se lahko omejil - nehaj glede na meteorološke pogoje ali negativne evropske ocene številčnosti populacije. Vsekakor bi moral biti odstrel načrtovan in bi dovoljeval do 2000 kljunačev letno (podobno kot v prejšnjih obdobjih, ko je bil lov na kljunača v Sloveniji še dopuščen).

Predlagana lovna doba **od 1. 9. do 31. 3.**

Alternativa: 1. 9. do 31. 1.

Kratka obrazložitev: Vrsta je uvrščena na Prilogo II Direktive Sveta o ohranjanju prostoživečih ptic (79/409/EGS), tj. opredeljena je kot vrsta, ki se zaradi populacijskega nivoja, geografske razporeditve in stopnje razmnoževanja v Evropi lahko lovi. Lov na sloko se je v evropskih deželah ohranil kot tradicionalen način izkoriščanja dela populacije te selivske vrste, ki ima poleg rabe obnovljivega naravnega vira tudi prepoznavnost v kulturnem izročilu številnih evropskih narodov. Danes je vrsta lovna v skoraj vseh državah EU, z izjemo Nizozemske, flamskega dela Belgije, Kanarskih otokov in nekaterih nemških dežel. Vrsta je bila v Sloveniji lovna do leta 1993, letni odstrel pa je takrat znašal okrog 2.000 živali, kar je glede na številčnost vrste in odvzem v Evropi (letni odstrel 3–4 milijone, samo v Franciji, npr., >1.000.000, v Italiji pa 500.000 – 1.500.000 osebkov) popolnoma nepomembno število. Čeprav izvajanje lova na to vrsto ni nujno z vidika reguliranja številčnosti vrste (ni konfliktna vrsta) pa ponovno uvrstitev vrste med divjad predlagamo z vidika trajnostne rabe obnovljivega naravnega vira, a tudi tradicionalne navezanosti in zainteresiranosti slovenskega lovstva, ki je v preteklosti edino zagotavljalo kakršnekoli podatke o vrsti, s sistematičnim monitoringom številčnosti pa je ne glede na njen status začelo tudi nekaj let nazaj. Poudarjamo, da tudi upoštevanje Navodila za lov v skladu z Direktivo Sveta 79/409/EGS o ohranjanju prostoživečih ptic (2008) lahko lov s smotno rabo podpira ohranjanje vrst (2.4.22). Pri določitvi lovne dobe menimo, da je lov na vrsto neproblematičen tako v jesenskem kot verjetno tudi v spomladanskem času; v državah, kjer izvajajo spomladanski lov na to vrsto, namreč takrat v odstrelu izrazito prevladujejo samci, zaradi česar spomladanski lov na populacijsko dinamiko vrste nima pomembnih vplivov (Farago

in sod., 2012); vendar je pred dokončno odločitvijo o primerni lovni dobi potrebno opraviti še natančnejši pregled literature in učinkov spomladanskega lova v drugih državah.

Vrsta je na Prilogi II/1 in za odprtje lova na to vrsto je v letih 2004-2006 delovala delovna skupina MKGP, MOP, ZGS, LZS in DOPPS. Takrat predstavljene argumente je smiselno pregledati v luči današnjega stanja in iz tega potegniti zaključke.

O predlogu se bo razpravljalo na US. Po pregledu dokumentacije na Ministrstvu je ugotovljeno, da je bil zadnji sestanek delovne skupine dne 9. 5. 2006. Predstavnik DOPPS je predlagal ukinitve vseh aktivnosti, ki so povezane z morebitnim širjenjem seznama lovnih vrst ptic. Dogovorjeno je bilo, da se zbere čim več podatkov o stanju vrste ter pripravi poročilo o načinih upravljanja s populacijo v sosednjih primerljivih državah. Na podlagi tega naj bi sledil izbor najprimernejše metodologije monitoringa. Po tem sestanku se delovna skupina ni več sestajala. DOPPS je še vedno mnenja, da se seznam lovnih ptic ne širi. DOPPS še meni, da sloke v RS naj ne bi bilo veliko, zato je upravljanje z lovom nesmiselno.

c) **Kozica (*Gallinago gallinago*)**

Predlagana lovna doba **od 1. 8. do 31. 12.**

Načrtovanje odstrela bi bilo strogo podvrženo sprotnemu spremljanju in lokalni prisotnosti te vrste.

Predlagana lovna doba **od 1. 9. do 31. 12.**

Kratka obrazložitev: Za razliko od šakala in grivarja, za katera je ponovna uvrstitev med divjad zelo zaželeno tudi z vidika reguliranja številčnosti populacij in zmanjševanja konfliktnih situacij, ter sloke, za katero je uvrstitev med divjad smiselna z vidika trajnostne rabe in tudi glede na tradicionalen status te vrste kot divjadi v veliki večini evropskih držav, bi bila uvrstitev kozice med divjad sprejemljiva; vrsta je namreč uvrščena na Prilogo II Direktive Sveta o ohranjanju prostoživečih ptic (79/409/EGS), tj. opredeljena je kot vrsta, ki se v Evropi lahko lovi. Načrtno upravljanje z vrsto bi ob zelo majhni dodatni smrtnosti vrste doprineslo k boljšemu poznavanju le-te. Predlagamo torej, da se razmisli o uvrstitvi kozice med divjad, vendar pa za razliko od šakala, grivarja in sloke tovrstna sprememba Uredbe ni prioriteta.

Pri teh vrstah vas prosimo za bolj podrobno utemeljitev razlogov za predlaganje uvedbe love nanjo. Če bodo razlogi sprejemljivi in ob predpostavki, da se pobudniki zavzemajo za trajnostno rabo in s tem zagotavljanje ugodnega stanja ohranjenosti te vrste, bi bilo smiselno predhodno izvesti korake, ki so bili dogovorjeni tudi za grivarja in sloko v okviru delovne skupine MKGP, MOP, ZGS, ZRSVN, LZS in DOPPS (ugotoviti današnje stanje populacij, stanje ohranjenosti in s tem povezane pogoje) ter na osnovi rezultatov potegniti nadaljnje zaključke glede odprtja lova na te vrste.

O predlogu se bo razpravljalo na US.

d) **Kreheljč (Anas crecca)**

Predlagana lovna doba **od 1. 9. do 15. 2.**

Vrsta je lovna v večini držav EU. Populacija v Sloveniji je dobra, v zadnjih letih opažamo naraščajoči populacijski trend.

Predlagana lovna doba **od 1. 9. do 15. 1.**

Kratka obrazložitev: Velja zelo podobno kot za kozico, pri čemer je dodaten argument za morebitno uvrstitev kreheljca med divjad tudi naraščanje številčnosti v zadnjih desetletjih, kar omogoča zmerno trajnostno rabo te vrste kot obnovljivega naravnega vira. Podobno in z istimi argumenti kot za kozico predlagamo, da se razmisli o ponovni uvrstitvi kreheljca med divjad, seveda pa tudi v tem primeru tovrstna sprememba Uredbe ni prioriteta.

Pri teh vrstah vas prosimo za bolj podrobno utemeljitev razlogov za predlaganje uvedbe love nanjo. Če bodo razlogi sprejemljivi in ob predpostavki, da se pobudniki zavzemajo za trajnostno rabo in s tem zagotavljanje ugodnega stanja ohranjenosti te vrste, bi bilo smiselno predhodno izvesti korake, ki so bili dogovorjeni tudi za grivarja in sloko v okviru delovne skupine MKGP, MOP, ZGS, ZRSVN, LZS in DOPPS (ugotoviti današnje stanje populacij, stanje ohranjenosti in s tem povezane pogoje) ter na osnovi rezultatov potegniti nadaljnje zaključke glede odprtja lova na te vrste.

O predlogu se bo razpravljalo na US.

e) **Črna liska (Filica atra)**

Predlagana lovna doba **od 1. 9. do 15. 2.**

Vrsta je lovna v večini držav EU. Populacija v Sloveniji je dobra, v zadnjih letih opažamo naraščajoči populacijski trend.

Pri teh vrstah vas prosimo za bolj podrobno utemeljitev razlogov za predlaganje uvedbe love nanjo. Če bodo razlogi sprejemljivi in ob predpostavki, da se pobudniki zavzemajo za trajnostno rabo in s tem zagotavljanje ugodnega stanja ohranjenosti te vrste, bi bilo smiselno predhodno izvesti korake, ki so bili dogovorjeni tudi za grivarja in sloko v okviru delovne skupine MKGP, MOP, ZGS, ZRSVN, LZS in DOPPS (ugotoviti današnje stanje populacij, stanje ohranjenosti in s tem povezane pogoje) ter na osnovi rezultatov potegniti nadaljnje zaključke glede odprtja lova na te vrste.

O predlogu se bo razpravljalo na US.

f) **Ruševac (Tetrao tetrix)**

Predlagana lovna doba **od 1. 5. do 15. 6.**

Vrsta je lovna v vseh državah EU, kjer ga imajo (Avstrija, Italija, Francija, Švedska, Finska, Velika Britanija). Življenjski prostor ruševca je vezan na specifično alpsko ali borealno okolje, zato v nekaterih državah EU ni prisoten. Letni odstrel (v loviščih lovskih družin in loviščih s

posebnim pomenom) pred uveljavitvijo popolnega zavarovanja leta 1993 se je gibal okrog 100 živali. Tako kot divjega petelina so lovci tudi ruševca redno spremljali, opazovali, beležili in varovali rastišča jih obnavljali, predvsem pred zaraščanjem. Lovci v sodelovanju z Gozdarskim inštitutom Slovenije (dr. M. Čas) še vedno spremljajo to vrsto. Zastopanost ruševca je dobra in stabilna, zato ga brez ogrožanja obstoja lovijo v sosednji Avstriji in Italiji. Praksa iz sosednjih držav in domače izkušnje iz preteklosti potrjujejo dejstvo, da odstrel posameznih osebkov omogoča trajnostno rabo. Odstrel ruševca bi bil minimalen, skrbno načrtovan in evidentiran, vendar bi tako lahko stimulirali lovce za nadaljnje spremljanje in skrb za to vrsto.

Ruševca je na Prilogi II/1 in je s tem predmet spremembe Priloge II direktive o pticah, kar pa je v trenutnih razmerah nemogoče. DGLR predloga ne podpira.

g) **Kormoran (*Phalacrocorax carbo*)**

Predlagana lovna doba **od 1. 11. do 31. 3.**

Kratka obrazložitev: V zadnjih dveh desetletjih je število kormoranov, ki prezimujejo na slovenskih celinskih vodah, izjemno naraslo, kar ima za posledico pomembno gospodarsko škodo v sladkovodnem ribištvu. Čeprav sam odstrel na številčnost kormoranov nima pomembnega vpliva, lahko deluje kot ukrep plašenja vrste, ki je istočasno pomemben s psihosociološkega vidika, tj. za boljšo komunikacijo države z ribiči in ribogojci kot prizadetima interesnima skupinama. Resorno ministrstvo se v zadnjih desetletjih venomer trudi, da bi s podzakonskimi predpisi dovolilo omejen odstrel kormoranov kot ukrepa za plašenje te vrste, kar pa je proceduralno praviloma onemogočeno s strani naravovarstvenih organizacij, ki svoje delovanje temeljijo na radikalnih, pogosto strokovno vprašljivih izhodiščih. Uvrstitev kormorana med divjad bi zato bistveno olajšala izvajanje smiselnih/želenih ukrepov za zmanjšanje vpliva te vrste na ihtiofavno. Vendar menimo, da bi bila uvrstitev kormorana med divjad smiselna le ob soglasju lovske organizacije. Izvajanje lova in odstrela te vrste bi namreč lovci izvajali izključno z namenom reguliranja njene številčnosti, tj. v splošnem družbenem in ne v lastnem interesu, zato ne bi smeli biti odgovorni za škodo, ki bi jo vrsta (kot divjad) povzročala.

Kormoran je na Prilogi II/1 in je s tem predmet spremembe Priloge II direktive o pticah, kar pa je v trenutnih razmerah nemogoče. DGLR predloga ne podpira. SON ostaja zavezan reševanju problematike ribe – kormorani in dela na iskanju rešitev v okviru Uredbe o zavarovanih živalskih vrstah.

h) **Šakal (*Canis aureus* L.)**

Predlagana lovna doba **od 1. 7. do 15. 3.**

Pojavljanje posameznih živali na območju Slovenije je evidentirano od 50-tih let 20. stoletja naprej. Najprej je bilo to pojavljanje povezano s teorijo, da posamezne živali sledijo nomadski ovčereji, ko so pastirji iz Makedonije ob obali Jadrana pasli ovce vse do Slovenije. V zadnjem času beležimo stalno prisotnost nekaj družin šakalov v centralnem delu in posameznih živali po večjem delu Slovenije. Domnevno so v ta prostor prišli po celinskem delu Hrvaške. V državah Balkana (Romunija, Bolgarija, Srbija) je bil z začetka zavarovan, vendar je populacija tam zelo hitro narasla do takšne mere, da ponekod (Romunija, Bolgarija) ni postal samo loven, ampak ga morajo zaradi škod ki jih povzroča dobesedno zatirati. Smiselno bi ga bilo uvrstiti med divjad, glede na razvoj populacije pri nas pa se v načrtih sprotno odločati o odstrelu oziroma njegovi

višini. Vrsta je izredno invazivna in se v zadnjih letih hitro širi iz vzhodnega dela Balkana preko Srbije, Hrvaške, Madžarske proti zahodu. Poleg vpliva na nekatere vrste divjadi (predvsem mladiče srnjadi, poljske zajce, poljske kure...) se v državah s prisotnostjo šakalov pojavljajo tudi vse številnejše škode na domačih živalih, predvsem na jagnjetih pri ovcah.

Predlagana lovna doba **od 1. 7. do 28./29. 2.**

Utemeljitev: Šakala ne moremo smatrati za avtohtono živalsko vrsto v Sloveniji, pač pa gre za alohtono-tujerodno in tudi invazivno vrsto, ki izhaja iz Afrike, južne Azije in jugovzhodne Evrope. Pojav šakalov na našem ozemlju sega v zgodnja petdeseta leta prejšnjega stoletja, domnevno predvsem prek ozemlja sosednje Hrvaške. Danes je pojav šakalov v Sloveniji precej bolj pogost, glavne migracijske poti ostajajo prek Hrvaške, močnejše pa »vdira« v naše kraje prek Madžarske na skrajnem severovzhodu in iz Italije na zahodu naše države. Vrsta je torej opazna na več območjih Slovenije, najbolj na primorskem delu (slovenski del Istre), v osrednji Sloveniji (Ljubljansko Barje) ter vse do Bovškega na Severozahodu. Opazne so prve znatne škode na drobnici in tudi že zaznan vpliv na manjše plenske vrste (mala poljska divjad), vključno s srnjadjo. Z ozirom na to, da ima vrsta po podatkih iz sosednjih držav (Madžarska, Romunija, Bolgarija, Srbija, Hrvaška) izjemno prilagodljivost in hitro naraščanje številčnosti ter da s tem povzroča tudi nemalo težav v odnosu do ostalih avtohtonih prostoživečih živali (manjšanje avtohtone biodiverzitete), enako je možno realno predvideti tudi v Sloveniji. Zaradi navedenega smatramo, da je potrebno z vrsto načrtno upravljati in kot tak je predlog za uvrstitev na seznam divjadi za utemeljen (Viri: http://videlectures.net/pms2011_krystufek_svs/ ; <http://tvslo.si/predvajaj/neopazno-prisotna-sakal-in-divja-macka/ava2.145841970/>).

Predlagana lovna doba **od 1. 7. do 15. 3.**

Kratka obrazložitev: Prisotnost šakala v Sloveniji je bila prvič evidentirana pozimi 1952/53, dokaj redno pa je pri nas prisoten vse od 80-tih let prejšnjega stoletja. V zadnjih dveh desetletjih številčnost vrste pri nas narašča; danes so stalne teritorialne družine prisotne v osrednji Sloveniji, posamezni osebki pa se pojavljajo tudi v številnih drugih območjih (zbrano v Leskovic, 2012). Naraščajoča populacijska dinamika sovпада z izjemnim naraščanjem številčnosti vrste v državah jugovzhodne Evrope (npr. v Bolgariji, Romuniji, Srbiji) in tudi v nam sosednjih državah (v Hrvaški, na Madžarskem in v Avstriji) (Kryštufek, 2011). Dandanes velja šakal za vrsto z izjemno velikim disperzijskim potencialom in se hitro širi z vzhodnega dela Balkana preko Hrvaške in Madžarske proti zahodu. Čeprav so ugotovitve o vplivu šakalov na ekosisteme nasprotujoče, se v nam sosednjih državah zaradi plenjenja šakalov pojavljajo vse številnejše škode na domačih živalih, predvsem jagnjetih ovac, obstajajo pa tudi poročila o intenzivnem plenjenju nekaterih vrst divjadi, npr. mladičev in tudi odrasle srnjadi, poljskih zajcev in poljskih kur (Slavica, 2011; Gačić, 2012 – ustna vira). Zaradi naštetih vzrokov bi bilo smiselno šakala uvrstiti med divjad, kar bi omogočilo trajnostno, čim manj konfliktno upravljanje s to vrsto v prihodnje, doprineslo pa bi tudi k večjemu varstvu avtohtone favne.

Vrsta je na prilogi V Direktive o habitatih, zato lahko država članica ob upoštevanju splošnih pravil iz direktive vrsto določi za lovno. Ob predpostavki, da se pobudniki zavzemajo za trajnostno rabo in s tem zagotavljanje ugodnega stanja ohranjenosti te vrste, bi bilo smiselno tudi za šakala predhodno izvesti enake korake kot pri pticah.

O predlogu se bo razpravljalo na US.

3. PREDLOGI UVRSTITVE (NE)GOJENIH VRST DIVJADI, KI SO ŽE PREDMET UREDBE

a) Fazan (*Phasianus colchicus* L.) – gojeni

Utemeljitev: Glede na pobude posameznih OZUL smatramo za smiselno, da se bolje uredi načrtovanje in evidentiranje odvzema pri fazanu. Gre za ločeno vodenje načrta in odvzema gojenih, oz. iz umetne vzreje vloženih in t.i. naravnih fazanov. Pri tem je potrebno fazane iz umetne vzreje pred izpustom označiti/markirati, po končani sezoni pa smiselnost naporov pri vzreji in izpustih tudi ovrednotiti. Glede na to, da je načrtovanje višine odvzema pri fazanu odvisno tako od števila vloženih osebkov, kot tudi od načrta odvzema t.i. naravnih osebkov, je potrebno poskrbeti za ločeno evidenco, da končno dobimo vsaj približno realno sliko o razmerju med odvzemom gojenih oz. vloženih osebkov in naravnih osebkov.

Predlog je podal le ZGS zato se bo o njem razpravljalo na US, vendar pa ga DGLR podpira.

b) Poljska jerebica (*Perdix perdix* L.)

Utemeljitev: Po analogiji s sedanjo ureditvijo v Uredbi in zgornjim predlogom za fazana, predlagamo, da se poleg »Poljske jerebice – gojene« doda na seznam tudi t.i. naravna jerebica. Opomba: Take klasifikacije na naravno in gojeno, ki poljsko jerebico in fazana uvršča v aneks II/1 (lovne vrste, skladno z lovsko zakonodajo držav članic EU), sicer t.i. Ptičja Direktiva ne vsebuje.

Predlog je podal le ZGS zato se bo o njem razpravljalo na US, vendar pa ga DGLR podpira.

4. PREDLOGI ZA SPREMEMBE DOLOČIL GLEDE UPORABE PASTI

Predlog za uvedbo pasti lovč

Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/2004) v 3. odstavku 43. člena določa, da se s predpisom iz 38. člena tega zakona določijo tudi vrste divjadi, ki se lahko lovijo s pastmi, ki omogočajo selektiven lov in niso pasti stopalke. S tem členom zakona je bila dana možnost, da se lov s pastmi v Sloveniji uredi na podlagi sodobnih načel in spoznanj s tega področja. Žal je Uredba o določitvi divjadi in lovnih dob (Uradni list RS, št. 101/2004), ki je sledila zakonu, ta določila v veliki meri zaobšla oziroma so nekatera določila uredbe celo v nasprotju z zakonom. Kako bi si drugače razlagali dejstvo, da prav določila omenjene uredbe lovce dobesedno silijo, da uporabljajo le pasti, ki sploh niso selektivne ali pa le deloma in poleg tega spadajo ob nespametni uporabi tudi med najnevarnejše. Hkrati pa uredba lovcem prepoveduje uporabo pasti lovč, ki v celoti omogočajo selektiven lov. V Srednji Evropi so prav pasti lovke v zadnjih desetletjih prevzele vodilno vlogo na področju lova s pastmi, saj v največji meri izpolnjujejo zahteve glede selektivnosti, varnosti, učinkovitosti in etičnega ravnanja. Te pasti (v betonskih ceveh ali lesene) so se izkazale kot najučinkovitejše pri lovu na lisice, ki so v naših loviščih daleč najštevilčnejši plenilci, z največjim vplivom na malo divjad, gozdne kure in druge talne gnezdilce.

V 5. členu Uredbe o določitvi divjadi in lovnih dob je določeno, da je dovoljena uporaba naslednjih pasti: dvigalke, lovke in drevesnega paha. Nadalje uredba določa, da se z dvigalko lahko lovi lisico, kuno zlatico in kuno belico, pižmovko, nutrijo in polha. V lovski praksi se je past

dvigalka ustreznosti velikosti pokazala kot najprimernejša za učinkovit lov na obe vrsti kun. Položena v poseben lesen zaboj (bunker), z majhno vhodno odprtino (8 cm) in s primerno vabo (jajce) omogoča lovcem, da v svojem lovišču krepko znižajo številčnost obeh vrst kun. Hkrati je tak način lova s pastmi dvigalkami skoraj povsem varen ter v veliki meri selektiven, kar dosežemo predvsem z velikostjo vhodne odprtine in z izbiro primerne vabe. V primeru lova na lisice pa je past dvigalka v zdajšnjih razmerah skoraj povsem neuporabna oziroma jo lahko uporabljamo le ob upoštevanju najstrožjih varnostnih ukrepov, kar pa krepko zmanjša uspešnost tega lova in pod vprašaj postavlja smiselnost lova s takšnimi pastmi. Nekoč so pri lovu na lisice pasti dvigalke polagali v vodotoke, kupe gnoja ali na njive, kar pa je danes zaradi varnostnih razlogov najstrožje prepovedano. Pri lovu na lisico je uporaba pasti dvigalk dopustna le v ograjenem prostoru, v katerega vodi manjša vhodna odprtina. Vendar pa se v tem primeru srečamo z naslednjo težavo. Povsod kamor lahko pride lisica, pride lahko tudi manjši pes oziroma druga manjša domača žival, kar pa je pri uporabi pasti, ki divjad v trenutku usmrtijo, nesprejemljivo. Poleg pasti dvigalk uredba določa, da je pri lovu kun belic in kun zlatih dovoljena uporaba drevesnega paha. Drevesni pah so v prejšnjih stoletjih uporabljali lovci v pretežno gozdnatih loviščih predvsem pri lovu kun zlatih. V Evropi je danes drevesni pah bolj ali manj stvar preteklosti. Skoraj nihče, ki se resno ukvarja z lovom s pastmi, ga ne uporablja več, saj so ga zamenjale sodobnejše pasti. Drevesni pah je v današnjih razmerah skoraj neuporaben pri lovu kun, saj ne omogoča selektivnega lova, hkrati pa je vprašljiv tudi z vidika varnosti. V drevesni pah bomo lahko tako kot kuno ulovili tudi katero od ptic ujed ali sov, ki vse po vrsti spadajo k zavarovanim vrstam in je lov nanje strogo prepovedan. Poleg pasti dvigalke in drevesnega paha uredba določa tudi uporabo lovke, s katero se lahko lovi vsa divjad, vendar samo za raziskovalne namene ali odlov živih živali za namen preselitve. Da je v Sloveniji uporaba pasti lovke za lovske namene v celoti prepovedana je popolnoma nerazumljivo in v popolnem nasprotju s spoznanji sodobnega lovstva in tudi v nasprotju z določili Zakona o divjadi in lovstvu, ki zapoveduje uporabo pasti za selektiven lov. Bolj selektivnega lova plenilcev, kot ga omogočajo lovke, ni moč doseči. V nekaterih evropskih državah (npr. Avstriji) so lovke edine pasti, ki jih lovci lahko uporabljajo v loviščih. V nekaterih drugih državah (npr. Nemčiji), kjer je dovoljena uporaba tako pasti lovke kot tudi pasti, ki divjad v trenutku usmrtijo (dvigalke), pa so lovke v zadnjih letih prevzele primat in v čedalje večji meri izpodrivajo ostale vrste pasti. Izjema je lov na kune, kjer nemški lovci uporabljajo pretežno pasti dvigalke na že opisan način. Omenjene pasti so večinoma tako imenovane pasti v betonskih ceveh (nemško Betonrohrfallen), ki jih naša uredba opredeljuje kot lovke. Te pasti so običajno narejene iz najmanj štirih navadnih betonskih cevi s premerom 20 - 30 cm, ki so postavljene ena za drugo. V srednjih ceveh je poseben mehanizem, ki omogoča žival uloviti živo in nepoškodovano. Past se sproži (odvisno od modela) s potegom vabe, pritiskom na vrstico ali pritiskom na betonsko cev. Lovci polagajo vabe v okolico in v samo past; ta je lahko vkopana v zemljo ali pa položena na površino in prekrita z zemljo, hlevskim gnojem, slamo, deskami ali čim podobnim. Velika prednost takih pasti je v zagotavljanju popolne selektivnosti pri lovu, saj v primeru, če se ulovi žival zavarovane vrste, jo lovec lahko izpusti. Primerne so za lov na vse vrste plenilcev male divjadi. So popolnoma varne za ljudi in domače živali ter omogočajo dnevno kontrolo tudi z večje oddaljenosti (lahko tudi preko mobilnega telefona). Najpogosteje se v te pasti ulovijo lisice in kune belice, ki jih lovci po ulovu potisnejo v manjši lesen zaboj, kjer jih nato usmrtijo z malokaliberskim orožjem. Ker je po sprožitvi pasti lovke v notranjosti le-te skoraj popolna tema, se ulovljena lisica ali kuna hitro umirita in prihod lovca običajno počakata zviti v klobčič. Da ta vrsta pasti predstavlja za ulovljene plenilce le manjši stres dokazuje tudi dejstvo, da je v mnogih primerih po označitvi in izpustu ulovljenih živali ponovno prišlo do njihovega ulova v isto past lovko.

Zaradi vseh naštetih dejstev predlagamo, da se Uredba o določitvi divjadi in lovnih dob dopolni v tem smislu, da je **mogoča uporaba pasti lovke tudi v lovske namene in sicer za lov lisice, kune belice, kune zlatice, jazbeca, pižmovke, nutrije in polha.** Na ta način bo lov s pastmi pri nas postal bolj sprejemljiv tako za lovsko uporabo v loviščih kot tudi za širšo javnost. S tem bi tudi v Sloveniji lov s pastmi v veliki meri posodobili in ga uredili na osnovi najnovejših

spoznanj s tega področja. Zmanjšanje številčnosti plenilcev male divjadi ni le v interesu lovstva in gojitve male divjadi, temveč ima pozitiven učinek tudi na vse vrste gozdnih kur in drugih talnih gnezdilcev. Mnoge od naštetih vrst so zelo ogrožene in zato terjajo naše ukrepanje. Poleg ohranjanja in izboljševanja življenjskega okolja spada intenziven lov na preveč namnožene plenilce male divjadi med najpomembnejše ukrepe pri ohranitvi maloštevilnih in ogroženih vrst.

Spremeni naj se četrti odstavek 5. člena Uredbe tako, da se glasi: »Z lovko se, za raziskovalne namene ali odlov živih živali za namen preselitve, lahko lovi vsa divjad, **za namen odvzema iz populacije pa divje prašiče in sive vrane.**«.

Utemeljitev: Menimo, da je ob trenutni številčnosti obeh vrst in akutnih problemih, ki jih le-ti povzročajo v prostoru, potrebno iskati ostale humane in družbeno sprejemljive možnosti za odvzem iz populacije poleg odstrela. Tako odlovljene živali se po odlovu v lovke usmrti na human način, njihov odvzem pa tudi vnese v predpisane evidence.

Siva vrana (Corvus corax)

Kratka obrazložitev: Siva vrana postaja v zadnjem času vedno bolj konfliktna vrsta, še zlasti v suburbanem okolju, kjer je lov s puško močno otežen, pogosto tudi nemogoč. Glede na dejstvo, da z odstrelom številčnosti te vrste ni mogoče regulirati, v svetu za reguliranje številčnosti sive vrane pogosto uporabljajo tudi posebne mrežne pasti, v katere se osebkii ulovijo živi in brez poškodb, zato je kasneje možno selektivno izpuščanje ujetih ptic. Predlagamo, da se za reguliranje številčnosti vrste v Sloveniji tudi sivo vrano uvrsti med tisto divjad, ki se jo lahko lovi z ustreznimi pastmi.

Predlog DGLR je, da se razširi uporabnost pasti lovsk, in sicer bi se uporabljale za odvzem sledečih vrst divjadi: divji prašič, lisica, kuna belica, kuna zlatica, jazbec, pižmovka, nutrija, rakunasti pes, navadni polh, siva vrana, šoja in sraka.

Lep pozdrav,

Pripravil:
Sašo Novinec
višji svetovalec II

mag. Robert Režonja
v.d. generalnega direktorja